

DÜNYA KELİMESİNİN GERÇEK ANLAMI VE MÜSLÜMAN

a. Peygamber Efendimiz s.a.s.

Zamanındaki İhlâslı Müslümanlık

Neler neler -fitneler- oldu... Halbuki insanlar Peygamber Efendimiz'in zamanında imanı öğrenmişti, ihlâsı öğrenmişti, Allah'a hâlis kul olmak nasıl olur öğrenmişlerdi. Peygamber Efendimiz'in mucizelerini görmüşlerdi. Ne kadar güzel bir kardeşlik olmuştu. Ne kadar ihlâslı bir Müslümanlık olmuştu. İnsanlar ne kadar ihlâslıydı, samimiydi... Ondan sonra bazı insanlar dinlerini azıcık bir menfaat için sattılar. Bu dünya denilen şey menfaat..

b. Dünya Kelimesinin (Dünya Hayatının) Gerçek Anlamı

Dünya nedir?

“İşte çapı şu kadar, ekvatoru, kutupları olan yuvarlak bir küre.”

Hayır, Arapça'da *dünya* o mânaya gelmez. Onun için Araplar *ard* derler. *Semâvâti ve'l-ard*. “Arz” diyoruz. Dünya o demek değil.

Dünya, “içinde bulunduğumuz fâni hayatın menfaatleri” demek. *Dünya*, “bu yakındaki hayat” demek. Bir de öteki hayat var ya, öldükten sonra âhîret olacak, *ba’su ba’del-mevti hakkun*, ona “âhîret” derler; o uzak, “sonraki” demek. *Dünya* da “yakındaki, buradaki” demek.

c. Dinlerini Satanlar ve Sonları

Şu dünya hayatının işleri, menfaatleri yüzünden insanlar dinlerini sattılar. Şu kadarcık dünya menfaati, şu kadarcık ömür için, kısa bir menfaat için dinlerini sattılar. Mü’min sabahladılar, akşama kâfir oldular, kâfir öldüler. Allah saklasın.

Bu tabii önemli bir şeydir, insanı ürperten bir şeydir. Allah’ın bize ihtiyacı yok. Allah’ın kullarına ihtiyacı yok. Yaratmış. *Kün fe-yekün*. “Ol” dedi mi oluyor. Allah’ın bizim gibi milyarlarca kulu var. Tanımadığımız daha nice nice varlıkları var... Melekleri var, gökteki, yerdeki, sulardaki, yerin altındaki varlıkları var... Biz kim oluyoruz ki? Neyiz ki biz?

Allah'ın bize ihtiyacı yok. Bizi yaratan O. Bizim ihtiyaçlarımızı veren O. Bizim Allah'a ihtiyacımız var.

Fakat insanların bir kısmı Allah'a çok karşı geliyorlar, çok âsi oluyorlar. Âhirete inanmıyorlar. İnkâr ediyorlar. Dünya menfaati için yapmadıkları zulüm, cinayet, haksızlık, hırsızlık kalmıyor. Bu ilginç bir şey... İnsanlar dünyaya imtihan için gelmişler; ama imtihan olduğunu düşünen sadece iyi müslümanlar. Gerisi, herkes harıl harıl dünyevî menfaati peşinde... Dinini düşünüp âhiretini kazanmayı düşünen insan azalmış. Eskiden de iyiler vardı, kötüler vardı; şimdi de iyiler kötüler vardır.

d. Müslümanın Dünya Hayatı

Bizim yapmamız gereken nedir?

Bizim yapmamız gereken; imanımızın gereği olarak Allah'a itaat etmek, Allah'ın emrini tutmak, âhireti düşünmek, cenneti kazanmaya çalışmak, cehenneme düşmemek için düşünüp taşınıp ölçülü hareket etmek.

Ama insanların çoğu böyle yapmıyor.

“Ama hocam, ben enayi miyim? Herkes öyle yaparken ben öyle yaparsam olur mu? Ben

böyle yaptığım zaman acaba aç mı kalırım, açık mı kalırım?”

Hayır! Hiçbir devirde hiçbir ihlâslı müslüman aç ve açık kalmamıştır. Allah yine herkesin rızkını veriyor. Peygamber Efendimiz diyor ki;

“Kimin niyeti âhiret olursa -yani Allah’ın rızasını kazanmak, cenneti kazanmak, âhirette mutluluğa ermek, ebedî saadete ermek olursa- Allah onun işlerini kolaylaştırır. Gönlüne rahat, huzur, zenginlik verir. Âhireti istediği halde dünyalık da onun arkasından, peşinden kös kös gelir.”

Kuzusu gibi gelir. Mecburen gelecek. Çünkü Allah yazmış; “Sana şu kadar rızık yazdım, bu kadar ömür yazdım, bu kadar zenginlik yazdım, bu kadar nimet yazdım...” Kuzu gibi, kuzu kuzu dünyalık arkasından gelir.

“Ama bir insanın aklı fikri dünyalık olursa, menfaat olursa, âhireti düşünmezse Allah onun işlerini dağıtır, gönlüne fakirlik korkusunu sokar.”

Endişeler, düşünceler, korkular... Dünyalık kazanmak için boyuna çırpırır, çalar çırpar, rüşvet, iltimas vs. vs.

Efendimiz diyor ki;

“Dünyalıktan da eline Allah’ın yazdığından fazlası yine gelmez.”

Onun da rızkı yazılı. Dünyalıktan da Allah’ın ona yazdığından fazlası yine gelmez. Çırpırsa da gelmez. Çünkü Allah “Senin rızkın bu kadar.” demiş. Yaptığı günahla kalır.

Bunun bir misâlini anlatayım, muhterem kardeşlerim. Bunu herkes anlamaz, bu ince bir meseledir. Anlatmak için üzerinde durmak lazım. Bu çok önemli bir konudur. Çünkü insanlar sanıyor ki dünya hırsına kapılmazsa dünyalık elinden kaçacak, fakir olacak... İnsanlar bütün günahları ondan yapıyor. Bunun bilinmesi lazım. Çok önemli!

Hız. Ali Efendimiz yanındaki adamıyla Kufe’deki mescide geldi. Mescidin kapısında hayvanı bırakacaklar, içeri girip namaz kılacaklar. Herhalde bağlayacak bir teşkilat yapmamışlar.

-Texas filmlerinde görüyoruz. Meyhanenin önünde bir şey oluyor, attan iniyor, bağıyor. Adam içeriye açılan çarpma kapıdan giriyor. İki tabanca belinde, sağa bakıyor, sola bakıyor... Kızdığı zaman iki tabancayı birden çekiyor, bütün lambaları tam ortasından vuruyor. Ne nişancılık... Ben şu kadicik mesafeden il emniyet müdür muavini biliyorum, attığını vuramayan. Buradan kalk da sen 'pat' diye onu vur. Filmlerde oluyor...-

Demek orada deveyi bağlayacak bir şey yok. Hz. Ali Efendimiz bakınıyor. Orada birisi var. "Gel buraya, şu deveyi -veya şu atı- tut, biz içeride namaz kılacağız." diyor. Yularını eline tutuşturuyor, içeri giriyor. Çıkarken de kesesini çıkartıyor, içinden paralarını ayırıyor, bahşiş verecek. Beş dirhem ayırdı. Adam bineğini tuttu diye eline bahşiş ayırıyor. Beş dirhem para, o zamanın parası. Dışarı çıkıyor. Ne adam ne at var. "Allah Allah... Bu at nereye gitti? Bu adam nereye gitti? Araştırın bakalım..." derken, ata bakıyorlar, at -veya develeride, orada duruyor. Yanına gidiyorlar. Atın -veya devenin- yuları yok.

Yular ne demek?

Atın ağızına gem, başından bir şey, uzun bir sapı var, üstündeki adam tutar.

Bunlar hep arabaya bindiği için bilmezler, anlatmak gerekiyor. İngiltere’de belki bilirler, İngiltere’de süvarilik vardır.

Dizgini çekersen at bu tarafa gider, ikisini birden [çekersen] at durur. Salıverirsen, salıverdiğin kadar hızlı gider. Daha hızlı gitmesini istiyorsan ‘şırak şırak’ vurursun, dörtnala ‘dığdık dığdık’ gider.

Atın veya devenin yuları yok. Ne oldu?

Adam onu çalmış, götürmüş. Adam da ortada yok. Hz. Ali Efendimiz beraber namaz kıldığı memuruna diyor ki;

“Git, çarşıdan bir yular al.”

Adam gidiyor. Biraz sonra elinde bir yularla geliyor. Bakıyorlar, kullanılmış yular. Bakıyorlar, kendi yularları...

“Nereden buldun yuları?”

“Yularcı dükkânına gittim, orada gördüm. Az önce birisi getirmiş, o yuları satmış.”

“‘Aa! Bu yular bizim!’ dedim.”

“Ha, sizin mi?”

Satmış. Kaça?

Beş dirheme satmış. Beş dirhemi Hz. Ali'nin adamı adama vermiş, yuları almış.

Adam beş dirhemi hırsıza vermişti. Hz. Ali'nin adamı da beş dirhemi ona verdi. Onun takası tamam. Kâr-zarar denk. Hz. Ali Efendimiz de çıkarken atı tuttu diye hırsıza beş dirhem verecekti. Hırsız kaçtı, yuları sattı. Hz. Ali Efendimiz'in kesesinden beş dirhem yine yuları geri almaya harcandı, o da tamam. Hırsız dursaydı, Hz. Ali Efendimiz çıktığı zaman helalinden beş dirhem alacaktı. Ama durmadı, atı uzağa getirdi, yuları çaldı, sattı, beş dirhem kazandı. Her şey tamam. Hz. Ali Efendimiz onun üzerine etrafına toplanan insanlara diyor ki;

“Ey insanlar! Bakın, bu mühim bir olay, bundan ibret alın! Bakın bu adamın kısmeti beş dirhemdi. Fakat kötü huyluluğundan yani hırsız olduğundan bu beş dirhemi bekleseydi ben bahşiş olarak verecektim, gönül hoşluğuyla verecektim. Hem de o atı zapt ettiği için hak etmiş olarak alacaktı, çalıştığı için ücret olarak

alacaktı. Helal olacaktı. Hırsızlık yaptı, haramdan aldı.”

Adamın kısmeti beş dirhem. Allah ona beş dirhem yazmış. Beş dirhemi Hz. Ali'den helal alacakken hırsızlık yaptı, haramdan geldi. Hz. Ali'nin kesesinden beş dirhem çıkacak. Hz. Ali Efendimiz onu bahşış olarak vermeyi düşündü, o sevabı aldı. Çünkü niyetle sevap hemen alınır. İyi bir şeye niyet etti mi bir insan sevabı alır.

Bu işler böyledir, muhterem kardeşlerim. Bu çok mühim bir hikâye olduğundan ben bunu bura[da] anlattım.

İnsanın dünya hırsına kapıldığı zaman kazanacağı Allah yolunda gitseydi alacağıyla aynıdır. Sonuç değişmez. Ama ya Allah yolunda gider helalinden kazanır, ya da Allah yolundan gitmez haramdan kazanır. Ama adam haramdan kazanmışsa bunun buradan yine aynı kazanç olacağını bilemiyor artık, onu ispat edemiyorsun. İkinci ihtimalin ispatı zor oluyor. Fakat bu olayla ispat edilmiş oluyor. Hz. Ali Efendimiz'in bu macerasından sezinliyoruz.

Onun için, insanın ne yapması lazım?

Allah'ın rızasına uygun hareket etmeye çalışması lazım. Helalinden kazanmaya çalışması lazım. Haramdan ve gûnahtan uzak durmaya çalışması lazım. Dinini iki paralık dünya için satmaması lazım. Allah'ın rızasını gözetmesi lazım. Allah'ı sevmesi lazım. Allah'ın dinini sevmesi lazım. Allah'ın Kur'an'ını sevmesi lazım. Allah'ın ahkâmını sevmesi lazım. Allah'ın yolunu sevmesi lazım.

Bunu yapmazsa ne oluyor?

Değişen bir şey yok. Değişmediğini o anlamıyor. “Kurnazlık yaptım” sanıyor. Ama kurnazlık olmuyor.

e. İkinci Namazını Kaçıran Kişinin İçine Düştüğü Tehlike ve Nedeni

Bir hadîs-i şerîf bu. Sayfanın birinci hadisi bu. Üç hadis okuyacağım.

الَّذِي تَفُوتُهُ صَلَاةُ الْعَصْرِ كَأَنَّمَا وُتِرَ أَهْلُهُ وَمَالُهُ

Ellezî tefûtuhû salâtü'l-asri ke-ennemâ vutire ehlehû ve mâlehû.

Bu hadîs-i şerîfi de iki büyük hadis koleksiyonunun sahibi iki büyük alim, İmam-ı Buhârî ve İmam Müslim rivayet etmişler.

Peygamber Efendimiz buyuruyor ki...

İkinci namazını bir sebeple kaçıran bir kimse neye benzer?

İkinci namazını kılamamış. Öğleyi kılmış da ikinci namazı işin gürültüsüne patırtısına gelmiş, “Dükkân açılacaktı, kapanacaktı... Tren kalkıyordu, gidiyordu... İş hayatıydı... İş yerinden çıktım da, abdestim yoktu, eve ulaşırsam alacaktım da, işte bir de baktım akşam oluvermiş de...” Hikâye.

“İkinci namazını kaçırmış olan bir insan sanki ailesini ve malını kaybetmiş gibidir.”

İnsanın ailesi, çoluk çocuğu -Allah saklasın- bir kaza olsa, evinde bir yangın olsa, malı mülkü yansa, çoluk çocuğu ölse kıyamet kopar. İnsan kendisini yerden yere atar. Bu çok büyük bir felaket. Ama ikinci namazını kaçırdığı zaman öyle yapmaz. “Ne yapalım, kaçtı.” der. “Kaçarsa kaçsın.” der. İkisinin eşit olduğunu bilmiyor.

İkinci namazı hakkında niye böyle? Efendimiz *sallallahu aleyhi ve sellem* akşam namazı için, sabah namazı için dememiş de ikinci namazı için demiş? Acaba neden demiş?

Çünkü sabah namazının vakti geniştir, kılabilir. Öğle namazının vakti geniştir, kılabilir. Yatsı namazının vakti geniştir, kılabilir. Fakat ikinci vakti; güneşin batmaya başladığı, çarşı pazarın kapandığı, herkesin köyüne kabilesine gündüz gözüyle erkenden gitmesi gereken sıkıntılı vakittir. Geceye kaldı mı yolunu kesebilirler. Aç kurtlar, çakallar saldırabilir. Yolunu haramîler kesebilir. Herkes eskiden akşam olmadan şehrine dönerdi. Şehrin kapıları akşamleyin kapanırdı. Medine'nin kalesi vardı. Mekke'nin kalesi var halen, surları var. Kapanırdı. Kapanmazsa eşkiyâlık olurdu, yol kesicilik olurdu; insan dışarıda yolu kesilir, hücum uğrardı. İkinci namazı sıkışık olduğundan, tam dükkânlar kapanacak, tam işler bitirilecek, telaş çok, telaş çok olduğundan... Ekseriyetle insan öğle namazını rahat kılar, sabah namazını rahat kılar, yatsı namazını rahat kılar da ikinci namazında kaçırma çok olabilir. Çünkü öğle tatili var. Şimdi de öyle... Öğle tatilinde abdest

alır, namaz kılar. Her işyerinde, fabrikada bile öğlen yemek için tatil veriyorlar, yapar. İkinci zor.

Ama ikinci namazını kaçırmak sanki evi, ailesi ve malı helâk olmuş insan gibi, o kadar zararlı. Millet onu bilmiyor, mânevî zararı küçümsüyor. Maddî zararı önemli görüyor. Mesela cebimizden 100 pound kâğıt para düşse; hay Allah, defterimi alırken, kalemimi alırken 100 pound [düştü...] Karalar giyiniriz, mâtem tutarız. “100 pound bu ya hocam, kolay mı? Allah Allah... Şu kadar para.” Onu bırak, bir poundu bile düşse insanın ona bile üzülür. Telefon ederken makine jetonu yutuyor, yumruk yumruk [makineye] patlatıyoruz. “Yuttun benim [jetonumu!]” diye gümbür gümbür vuruyoruz. Ona bile kızıyoruz; “Hay Allah!” diyoruz. Maddî şeylere önem veriyoruz da millet mânevî kayıpları umursamıyor. Halbuki daha önemli. Efendimiz onu bildiriyor. “İkinci namazı kaçırmak çoluk çocuğu, malı mülkü helâk olmak gibidir.” diyor. Yani “Allah’ın dinine, ibadetine, ikinci namazına önem verin.” demek bu. Birçok kimse bunu yapmıyor. Hele bu

devirde bu önemsenmemiş durumda. Zaten insanlara dinî bilgiler verilmiyor.

Allah bizi rızasına erenlerden eylesin. Böyle mânevî zararlarını bilip onlardan korunanlardan eylesin.

f. İntihar Günahının Büyüklüğü ve Nedeni

Üçüncü hadîs-i şerîf intiharla ilgili. Onu da okuyalım.

Diana ölmüş, Pakistan'da Diana'yı seven birisi intihar etmiş. Onun öldüğüne dayanamamış. Arkadaşlar haberlerde duymuş; Pakistan'da birisi intihar etmiş. Çok seviyormuş da Diana'yı, o niye ölmüşmüş, o da intihar etmiş.

Ebû Hüreyre *radıyallahu anh*'ten Buhârî'nin rivayet ettiğine göre Peygamber Efendimiz buyuruyor ki;

Ellezî yahneku nefsehû yahnekuhâ fi'n-nâr. Vellezî yad'anuhâ yad'anuhâ fi'n-nâr.

Kendisini boğan insan kendisini cehenneme atmış olur. Boğulup cehenneme atılmış gibi, onu yapmış olur. Kendisine mızrak veya

kılıç veya kama veya bıçak veya bir şey saplayarak hayatına son veren, öyle intihar eden kimse sanki kendisini bıçaklayıp ateşe atmış gibi olur. Yani cehenneme gider.

Bir insan kendisini öldürme hakkına sahip değildir. Çünkü hayatı kendisine Allah vermiştir. Onun vazifesi hayatı Allah'ın rızasına uygun olarak sürmektir. Yoksa kendi hayatına son vermek değildir. İzdırıp çekebilir, acı çekebilir, hasta olabilir, ağrısı olabilir, ticareti bozuk olabilir, başına üzücü olaylar gelmiş olabilir, -bir genç için- sevgilisi kendisini terk etmiş olabilir vs. vs. Bunların hiçbiri sebep değildir.

Hayat bize Allah'ın emanetidir. Vücut da Allah'ın emanetidir. Bu bir emanet. Bunu istediğimiz gibi hor kullanmaya hakkımız yoktur. Vücut Allah'ın bize bir emanetidir. Sana birisi yakışıklı bir araba verse... Porche, Rolls Royce verse, dese ki; "Bu emanettir. Bak bir yerinde bir çizik istemiyorum ha! Kullan ama... Benzin parası da benden... Gez toz ama iyi kullan." Ne yaparsın? Gözün gibi bakarsın, kollarsın. Vücut da bize Allah'ın Porsche'si, Rolls

Royce'u, emaneti. Biz buna biniyoruz, geziyor. Bak bizi gezdiriyor; oturtuyor, kaldırtıyor, gezdirtiyor... Allah ne güzel emanet vermiş, her işe yarıyor. Bu emaneti hor kullanmaya hakkımız yoktur. Bu emaneti zayıflatmaya hakkımız yoktur. Bu emaneti meyhanede çürütmeye hakkımız yoktur. Bu emanete intiharla son vermeye hakkımız yoktur. Çünkü Allah'ındır, emanettir. Biz O'nun kuluyuz. Biz emanetçiyiz.

Hatta bizim büyüklerimiz derdi ki... İhtiyar adam, çok acılar çekiyor, yıllardır yatakta yatıyor, sırtı yara olmuş. Mesela benim dedem. Öyle demiş. "Yâ Rabbi! Al emanetini..." Can da emanet ya... "Al yâ Rabbi emanetini..." Öyle dua etmiş. Can da bir emanet.

Evlat da bir emanet. Evladı da bize Allah veriyor. Nereden oldu bu evlat? Biz mi oturduk, desenini projesini biz mi çizdik? Allah bedavadan beleşten bir evlat vermiş, ondan sonra büyüyor, kocaman oluyor. O da bir emanet.

Emanetlere riâyet etmek lazım, iyi kollamak lazım. Onları hor kullanmaya hakkımız

yoktur. Sigara içip de ciğerleri sigaranın zifi-riyle doldurmaya da hakkımız yoktur. Çünkü o da emanet.

Bir şey anlatayım:

Arkadaşlar sigara içiyorlar, biliyorum. Bil-diğim için anlatıyorum. Ben Adapazarı akade-misine hocalığına giderken bir hukuk profesörü vardı. Ek olarak giderdim. Hem İlâhiyat'ta ho-caydım, hem de haftada bir gün mühendislik okuluna Ankara'dan atlardım, dört saat der-sim vardı, ders vermeye giderdim. Orada Ke-rim bey diye bir hukuk profesörü vardı. Ama feleğin çemberinden geçmiş; savcılık yapmış, sonra fakülteye gelmiş, doçent, profesör ol-muş. Kerim bey diye birisi, o anlattı.

20 yaşlarında bir şahıs suda boğulmuş. Bu boğulan şahıs Türkiye yüzme [şampiyonala-rında] şampiyon olmuş bir [şahısmış.] Yüzme şampiyonu suda boğulmuş. Niye boğulur? Yüzme şampiyonu, suda cambaz gibi yüzüyor, hızlı hızlı yüzüyor; bu adam niye boğulsun?

“Herhalde kramp girdi.” demişler.

İstanbul Tıp fakültesinde bir Alman profesör varmış. [Adamı] morga getirmişler. O zaman Almanya'dan kaçıp Türkiye'ye sığınmış bazı profesörler vardı, dünyaca tanınmış profesörler... Hükümet onları profesör olarak bir yerlerde görevlendirdi. O zaman Tıp fakültesinde böyle bir Alman profesör varmış, demiş ki;

“*Nein*. Hayır. Kramp girse dahi, bir şampiyon kramp hâlinde dahi batmaz, boğulmaz, kendisini kurtarır.”

“Peki hocam, neden öldü bu adam?”

Kerim bey de orada. O da savcı... Savcı da sebab-i ölümü, ölümün sebebini tespit etmek için orada bulunmak zorunda, rapor verecek; “Bu şundan ölmüş.” diyecek. Olayı kendisi anlatıyor.

“Hayır, bu kramptan ölmedi.” demiş, profesör.

“Peki hocam, neden ölmüş? Yüzmeyi biliyor...”

“Parmaklarına baksanıza...” demiş.

Adam usta adam tabii, usta profesör...

Parmaklarının [ucu] sapsarı. Ben hepinizin parmaklarını yoklasam, kimin tiryaki olduğunu ‘şıp’ diye anlarım. Parmaklar sararır, sapsarı olur. [Uçları] sararır. Oradan anlamış.

Biz küçükken... Hikâyeden hikâyeye geçiyorum ama... Ben vaaz verirken canlı tablolar vermeyi çok severim, hatırdadır. Vefa lisesinde okuyoruz, ortaokul talebesiyiz. Şehzadebaşı camisinin [bir] kapısından girdik, avlusundan, öbür kapıdan çıkacağız, bizim okula gideceğiz. Kestirmeden gidiyoruz. Caddeden gidip, dik açı çizip çok yürümektense Şehzadebaşı'nın avlusundan girip çıkacağız. Orada bir çocuk gördük; yakışıklı, giyimi güzel, boynuna da bir ipek eşarp bağlamış... Eşarp bağlamak herkesin kârı değildir. Bayağı yakışıklı, saçları dalgalı, yakışıklı çocuk... Orada sigara içiyordu. Caminin avlusu, orası yol gibi kullanılıyor. Şehzadebaşı camisinin avlusu kapalı bir avlu değil. Orada sigara içiyordu. Biz de ona bakıp önünden geçiyoruz. Yanımda bir arkadaş var, ortaokul talebesiyiz, yani küçüğüz.

Bir şey daha söyleyeyim: O Şehzadebaşı'nın arkası Vefa semtidir. Vefa semti de İs-

tanbul'un kabadaylarıyla tanınmış bir semtidir. Eli bıçaklı adamlar, efeler, kabadayılar... Hep öyle bir yerdir. Bizim Vefa lisesi de orada, kenarında, ne yapalım...

Biz öyle geçerken o yakışıklı çocuk dedi ki;

“Gelin buraya!”

“Eyvah! Hapı yuttuk!” dedik.

Kaçsak bizi yakalar. Avlu büyük, kapıya ginceye kadar ikimizi de enseler. Kaçmamız mümkün değil. “Eyvah! Hapıyuttuk! Vefa'nın kabadaylarına [çattık!]” dedik.

“Benim sigara içişime bakıyorsunuz, değil mi?” dedi.

“Hık mık...” ne diyeceksin? Tabii ona bakıyoruz, sigara içiyor.

“Sigara içişime bakıyorsunuz, değil mi?” dedi.

Biz “hık mık” ettik.

İpek mendili vardı. Adam yakışıklı, damat gibi giyinmiş. İpek mendilini çıkarttı; bembeyaz, tertemiz... İpek mendil, pahalı... Sigardan bir çekti, mendile bir üfledi; güzelim mendil sapsarı oldu. Kahverengi sarı, taba rengi...

Sapsarı oldu. Bir nefeste... Mendili bize gösterdi;

“Bakın çocuklar...” dedi.

Biz karşısında titriyoruz. Dövse, iki tane patlatsa ne yapacaksın, kimseye bir şey söyleyemezsin. Vefa kabadaylarıyla tanınmış...

“Bakın çocuklar, bir nefeste şu beyaz mendil ne oldu? Sakın siz sigara içmeyin. Benim içtiğime bakmayın. Hadi bakalım...” dedi, biz hemen oradan uzaklaştık, gittik.

Ama o hâdiseyi unutmuyorum. Ona da müteşekkirim. Mendilini feda etti ama bize bir şey gösterdi. Bir nefeste kahverengi oldu.

E bunu çok yaptığın zaman ne oluyor?

Karagümrük’teki ahşap evlerin soba borularının altından zifir damlayan yere bir kutu asarlar, zifir oraya damlar. O zifir insanın içine damlıyor ve doluyor.

Şimdi bu hikâye bitti. Hikâye içinde hikâye... İçindeki hikâye bitti.

Gelelim [önceki hikâyeye:]

Morgda ölüyü yatırmışlar. “Kramp girdi.” diyorlar. Alman profesörü de *nein* diyor. *Nein*, “hayır” demek.

“Nedir?” diyorlar.

“Parmaklarına bakın, sigara tiryakisi bu, parmaklarından belli. [Sigara içmekten parmakları] sararmış.”

Karnına bir neşter vuruyor, karnını açıyorlar. Akciğerini... Tabii elinde eldiven var, morgda otopsi yapacaklar, ölümünün sebebini tespit edecekler; bunlar doktor. Bir vuruyorlar, açıyorlar... Profesör Kerim bey anlatıyor bana, o zaman savcıymış, işin başında orada duruyor. “Hocam ciğeri simsiyahdı.” diyor. “Ciğeri çıkarttı. Ciğerin en aşağısı simsiyah. Çünkü zifir aşağı birikiyor. Yukarısı koyu kahverengi, yukarısı daha açık kahverengi, yukarısı daha açık kahverengi... Ciğerinin azıcık üstünde biraz ciğer rengi bir şey var, azıcık bir kırmızılık var, aşağı tarafı simsiyah. Alman profesörü ciğeri avuçladı, bir sıktı, boncuk boncuk her yerinden zifir çıktı.” diyor.

Bakın bu çocuk, genç delikanlı daha, sigara içe içe ciğerlerini zifirle doldurmuş. Yürerken vücudun fazla miktarda oksijene ihtiyacı var. Adaleler çalışıyor. Yüzmede vücudun her şeyi çalışır. En iyi spor yüzmedir. Her şeyi çalışıyor ama neyle çalışıyor? Kömürle mi çalışıyor, benzinle mi çalışıyor? Neyle çalışıyor?

Oksijenle çalışıyor. Daha önce aldığı gıdalar oksijenle yanıyor.

Oksijeni alamayınca oksijensizlikten boğularak ölmüş. Oksijensizlikten ölmüş.

Sigara için bir şey daha söyleyeceğim, hazır açılmışken. Üç tane hadisi tamamladık, bundan sonrası [serbest.] Zaten konumuz, vaaz mevzumuz bitti.

g. Sigara İçen Bir İnsanın İlk Uğradığı Musibet Nedir?

Sigara içen bir insanın ilk uğradığı musibet nedir?

İnsanın gırtlığından aşağı doğru, ciğerlerine doğru nefes yolları var, bu nefes yollarının içinde suyunu içindeki yosunlar gibi hareket eden saçaklar [alveoller] varmış. Bronşların

içinde yosun gibi, suyun içinde yosunun sallandığı gibi devamlı salınım hâlinde olan püsküller, saçaklar varmış. Alveol. Bunlar ne yapıyor?

Bunlar şuurlu olarak belli bir hizmet verebilmek için böyle yapıyorlar, sallanıyorlar, hava ile ciğere girmiş olan tozları, kılları ciğerden dışa doğru atıyorlar. Her taraftan toplanan ana yola geliyor, ana yoldan yukarıya geliyor, [öksürdüğün] zaman toplanan bu şeyler balgam olarak dışarı çıkıyormuş.

Sigaranın ilk zararı, bu alveollerin hareketini öldürmekmiş. Alveoller süpürme işini ciğerlerde yapmıyor. Süpürme işini ciğerde yapmayınca senin öksürükle dışarı attığın balgamlar bundan sonra ciğerde kalıyor, zifirle karışıyor. Yerçekimi dolayısıyla ciğer alttan dolmaya başlıyor, gittikçe yukarı doğru doluyor doluyor, sonunda insan ciğersiz kalıyor.

Benim teyzemin kocası, eniştem İzmir'e gitmiş, muayene olmuş. Rahmetli günde kaç paket sigara içerdi... Beş vakit namaza da giderdi ama belki beş vakit de sigara içerdi, her vakitte belki bir paket içerdi. "Sen ciğerini zifir doldurmuşsun, senin üç aylık ömrün var.

Senin şikâyetlerinin çaresi de yok. Sen bitmişsin.” demişler. O da köye gelmiş, namaz niyaz ibadet, devam etmiş. Hakikaten üç ay sonra vefat etmiş.

Sigara insanı yavaş yavaş öldürüyor. Ben sigaradan değil, şeker hastalığından bile korkuyorum.

Ben şimdi diyabetik şeker hastasıyım.

“Şeker tatlı bir şey. Şeker hastalığından niye korkuyorsun hocam?”

Çünkü doktorlar “Şeker hastalığı sistemik bir hastalıktır.” diyor. Ne demek *sistemik bir hastalık*?

İnsanın bütün sistemlerine tıkanıklık verir, hepsini bozar. Gözünü bozar, kılcal damarlarını bozar, beynindeki kılcal damarları tıkar... Bunlar böyle olsa ne olur?

Bir zaman gelir, göz kör olur.

Neden?

Çünkü kılcal damarların içine şeker yapışıyor. Damarlar tıkanıyor, doluyor, kan geçecek durum kalmıyor. Kılcal damar ölüyor. Nasır gibi şeyler başlıyor. Neden?

Derinin orasına kadar kılcal damarlar kapandığından besleyici maddeler gitmiyor, nasır gibi [oluyor.] Nasır filan değil, topukların patır patır patlıyor, nasır gibi oluyor. Oraya vücudun besleyici maddesi gitmiyor, deri ölüyor. Deri ölür. Göz ölür. Hatta beyin ölür. Beyinde de çok ince damarlar var, onlar tıkanıyor. Bir kireçli su boruyu kireç doldurup tıka-dığı gibi adam sonra felç oluyor; sağ tarafı tutmuyor, sol tarafı tutmuyor, ciğerleri vesairesi her şeyi [hastalıyor.] Sistemik bir hastalık. Vücudun bütün ince, hassas noktalarını tıkıyor.

Onun için korkuyorum. Onun için perhiz yapmak lazım. Şekerden bile korkuyorum. Bizim arkadaşlar sigaradan korkmuyor. Sigara daha müthiş. Sigara şekerden daha etkili, daha çabuk [etkiliyor.] Onun için içmemek lazım.

Tabii bunu nereden açtık?

Kendisini boğan boğamaz, çünkü vücut emanettir. Kendisine bıçak saplayan saplayamaz, çünkü vücut emanettir. Emanete riâyet etmek lazım. Emanete kötü davranışta bulunamayız.

Onun için, bu akşam teklif ediyorum, teklif benden kabul sizden: Sigaraları atın, bundan sonra sigara içmeyin. *Green*lerden olun. *Green Muslim*lerden olun. Sigara içmeyin. Zararlı. Teklif bizden. Bu akşam düşünün. Bana kalsa insan kararını verdi mi paketi hemen atmalı. Yarına kaldı mı, bu mendebur insanı kandırır, tatlı diller döker, bir şeyler yapar, yine kandırır.

Allah sıhhatli âfiyetli yaşamak nasip etsin. Hayırlı uzun ömürler versin. Sağlıklı yaşam nasip etsin. Genç ve dinç olarak ömür sürmeyi nasip etsin. Rızasına uygun işler yapmayı nasip etsin. Cennetiyle cemâliyle müşerref eylesin. Allah hepinizden razı olsun.

el-Fâtiha.

SORULAR - CEVAPLAR

Soru: Değerli efendim, İngiltere gibi sistemleri olan ülkelerden haksız yoldan kazanç sağlamak, çalışıyor halde işsizlik parası almak ve bu ülkede sistemin kurumları özelleşmiş olmasından dolayı sigorta firmaları gibi firma-

ları dolandırmak, onlardan yüklü paralar almak ve bunları hayır yolunda kullanmak mümkün mü, câiz mi?

Cevap: Mümkündür ama câiz değildir. Çünkü müslüman dürüst olmak zorundadır. Haram yolla kazanılan bir şeyle Köroğlu usûlü hayır yapılmaz. Haramdan kazanılan bir şeyden hayır yapılsa da kabul olmaz. Dinin hükmü budur.

Soru: Efendim dünyanın büyük bölümünde bankalar yahudilerin elinde, bunları da dolandırmak câiz midir?

Cevap: Bankalarla iş yapmak câiz değildir. Onlarla iş yapmamak daha doğrudur. Ama umumî bir kâide olarak müslüman dürüsttür, açıktır, her yaptığı şey tertemizdir. Her şeyde sıdk u sadakat üzere olmak gerekir.

Soru: Allah sizden razı olsun, uzun ömürler versin. Bazı namaz kılan, oruç tutan, hatta bizlerin namaz, oruç, din, iman konularında yeri olan arkadaşlarımıza örnek gösterdiğimiz kardeşlerimiz maalesef özellikle kadın, bar, disko, para pul mevzularında yanlışlıklar yapıyorlar. Namaz kıldırmak hatta gusül abdesti aldirmek için çaba sarf ettiğimiz kişiler bize;

“Biz sizin namaz kılan arkadaşlarınızı da biliyoruz!” diyorlar ve bizden uzak duruyorlar, bu işe soğuk bakıyorlar. Bu tutarsız kişilerin bu yeni başlayacak olan arkadaşlarımızdan dolayı günahı nedir?

Cevap: Bir insanın kötü örnek olması dolayısıyla başka insanların iyi insan olmasına engel olması Kur’ân-ı Kerîm’de zikrediliyor.

رَبَّنَا لَا تَجْعَلْنَا فِتْنَةً لِّلْقَوْمِ الظَّالِمِينَ

Rabbenâ lâ tec’alnâ fitneten li’l-kavmi’z-zâlimîn¹ diye eski devirlerde mübarek insanlar dua etmiş. “Yâ Rabbi! Bizi kâfir kavimlere hatalı işlerimizden dolayı, kötü örnek olmanızdan dolayı, onların İslâm’a gelmesini engellemek sûretiyle böyle bir imtihan, bir vesile olmaktan koru!” diye tefsir kitapları bunu yazıyor.

Bunun vebali vardır. İnsanın kötü örnek olması dolayısıyla başkasını caydırıyorsa o caymada cayanın günahı vardır. O caymaya sebep olan filanca kimsenin de vebali vardır. Bu Kur’ân-ı Kerîm’de böyle, maalesef o da vebal altında kalıyor.

¹ 10/Yunus, 85.

Onun için, kötü örnek olmamaya çalışmak lazım. Her şeyi iyi yapmaya çalışmak lazım. Başkasına kötü örnek olmamak lazım. Bizim yüzümüzden İslâm'a gölge düşürmemeye çalışmak lazım. İslâm'a kazanmak için güzel örnek olmaya çalışmamız lazım.

Ama iyi yola gelmeyen insanın da kötü insanları örnek göstermesi meşru bir mazeret değildir. Allah tarafından kabul edilen bir şey değildir. O da gelmemesinden dolayı yine cezasını çeker. “Yâ Rabbi! Ben filancayı gördüm. Onun iyi müslüman olmadığını anladım. Onun için İslâm'ı sevmedim, İslâm'a yanaşmadım.” Bu bir mazeret değil. Allah onun da cezasını verecektir. O Müslümanlığı iyi yapamadıysa yapamadı, Allah onu kusurundan dolayı cezalandıracak; ama senin Allah'ın davetine icabet ederek iyi kul olmak borcun. Sen falancanın yüzünden, filancanın sözünden hareket etmiyorsun, Allah seni davet ediyor:

وَاللَّهُ يَدْعُو إِلَى دَارِ السَّلَامِ

*Vallahu yed'û ilâ dâri's-selâm.*² Allah seni cennetine çağırıyor, davet ediyor; sen Allah'ı

² 10/Yunus, 25.

dinlemiyorsun. Peygamber seni cennete davet ediyor, hak yola davet ediyor; sen peygamberi dinlemiyorsun. Kötü misallere bakmayacaksın.

Bizim İstanbul’da ihvânımızdan bir Ermeni vardı. Ermeni ustasıydı, müslüman olmuştu, Hocamız’a gelmişti, ders almıştı. Hocamız’ın adı Zahid, Zahid adını almıştı. Ermeni’ydi. Kapalıçarşı’da dükkânı vardı. Ona her gün Ermeni papazları gelip gidiyorlarmış;

“Yahu ne diye Ermeni kilisesini bıraktın? Ne diye müslüman oldun?”

“Hak din diye müslüman oldum.”

“Bak işte bu kapı komşun hacı, hacca da gitmiş; ama ticarete şöyle hile yapıyor, böyle yapıyor, yalan söylüyor...” diyorlarmış.

Papazlar kötü örnekleri gösterip bu arkadaş; “Sen niye müslüman oldun?” diyorlarmış.

Bu arkadaş -müslüman olan Ermeni kardeş- bana kendisi anlattı. O diyormuş ki;

“Siz şehirdeki kanalizasyondaki pis suları gösteriyorsunuz. ‘Bak, bu sular pis!’ diyorsunuz. Halbuki suların dağdan çıktığı ilk kaynağa gidin, kaynağın ilk yerine çıkın. İlk yerinde suyun ne kadar temiz olduğunu, içilebilir evsafıta

olduğunu, ne kadar serin olduğunu, ne kadar güzel olduğunu göreceksiniz. Şehirdeki kullanılmış suyun kanalizasyondaki hâline bakıp suyu kötülemeyin. Asıl kaynağa bakın.” diye cevap veriyorum, dedi. Bana anlattığı, papazlarla konuşurken böyle anlatmış...

Bu güzel bir benzetmedir.

Biz birbirimizden sorumlu değiliz. Biz birbirimizi örnek almak durumunda değiliz. Bizim örneğimiz Peygamber Efendimiz'dir. Biz Kur'an'a uymak zorundayız. Biz Asr-ı Saadet müslümanlarına bakmak zorundayız. Biz dinin ana kaynağına bakmak zorundayız. Ana kaynağından pırı pırlı, şırlı şırlı akan güzel İslâm'a bakmak zorundayız. Yoksa misallere bakarak hareket ederse, Peygamber Efendimiz zamanında da kötü misaller olmuş. Peygamber Efendimiz zamanında yaşayıp da kâfir ölen insanlar var. O zamanda da var.

Birisi harpte kahramanca, iyice, güzel çarpışıyormuş. Demişler ki;

“Yâ Resûlallah, falanca adam çok fedakârca cihat ediyor, çarpışıyor.”

Efendimiz demiş ki;

“O cehennemliktir!”

Herkes şaşırmış, hayret etmiş, donmuş kalmış.

“Yâ Resûlallah, bizim safımızda kâfirlerle cihat ediyor, kahramanca çarpışıyor.”

“O cehennemliktir!” demiş.

Donmuş kalmışlar; ne desinler, Peygamber Efendimiz öyle söylüyor. Ama adam da cihat ediyor, kâfirle çarpışıyor. Kâfirle çarpışan kalırsa gazidir, ölürse şehittir, biliyoruz. Allah yolunda çarpışanların şehit olduğunu biliyoruz. “O cehennemliktir!” demiş.

Biraz sonra savaş meydanından, cephe- den, asıl çarpışma yerinden haber gelmiş;

“Yâ Resûlallah, demin kahramanca çarpışan şahıs yaralanınca yarasının acısına dayanamadığından, “ah vah!” edip, feryat figan edip, çok acıdığından dayanamayıp, kılıcının kabzasını toprağa dayayıp, sivri tarafını karnına dayayıp üzerine abanmak sûretiyle intihar etti.” demişler.

O zaman demin donmuş olan şahısların hepsi hayretlerini ifade ederek; *Allahu ekber! Allahu ekber!* diye bağırılmışlar. Tabii intihar eden cehenneme gidiyor. Resûlullah Efendi-

miz onun âkîbetini bildiğinden ilk baştaki “çarpıyor” demelerine aldırmadı. O Peygamber, Allah’ın bildirmesiyle biliyor. Onun için o sonucu söyledi. Bu savaşta intihar ettiği için bunun cehennemlik olduğunu anlıyoruz.

Bir başkası öldü. Peygamber Efendimiz’e hizmette bulunan birisiydi. Onun zamanındaki birisiydi, öldü. Peygamber Efendimiz dedi ki; “O cehennemliktir!”

Şaşırdılar.

“Çünkü ganimet malından çalmıştı.” dedi.

Ganimet malı taksim edilmeden önce alınmaz, ortaya konulur, taksimâtı ona göre yapılır. Öyle yapmamış, çalmış, onun için cezasını çekecek.

“Bir ayakkabı sıırımı/bağcığı bile alsa ateşten bir sıırım almıştır.” diyor, Peygamber Efendimiz.

Çalmış, çaldıysa cehenneme gidecek.

Biz kişilere bakmamalıyız. Biz özüne bakmalıyız. Kur’an’ın kendisine bakmalıyız. Bakarsak Peygamber Efendimiz’e bakmalıyız. Bakarsak aşere-i mübeşşereye bakmalıyız. Bakarsak Allah’ın evliyâullahına bakmalıyız.

Kötü örnekler her zaman bulunabilir. Öğretmenlerin 99 tanesi iyidir de bir tanesi talebesinden rüşvet alır. Tamam, kötüdür; ama öğretmenlik kötü değil. Hocanın hepsi iyidir de bir tanesi iki tanesi kaytarıyordur. Olabilir. Allah ıslah etsin. Başka güzel hangi meslek varsa onları düşünün; iyisi vardır, kötüsü vardır. Kötüyü örnek almak doğru değildir.

Soru: Hocam, bir müslüman cihat yapmadan cennete girebilir mi?

Cevap: Cennete girmenin çok yolu vardır. Cennete girmenin yolu sadece cihat değildir. Bir insan bir hasenesi kabul olsa, yaptığı bir güzel iş kabul olsa bir güzel işten dolayı cennete girebilir.

Ama müslümanlar, cihat oluyor, cihat başlamış, cihat yaparken cihada gitmezse cihattan kaçmak da büyük günahdır. “Ordudan savaş anında firar etmek büyük günahdır.” En büyük günahlardandır. O zaman doğru olmaz.

Ama cihat yokken, camide ibadet ederken, tesbih çekerken, hacca gitmişken, şuradayken buradayken ölür, cennetlik olabilir. Gider başka güzel bir şey yapar, cennetlik olabilir. Cennete girmenin yegâne yolu cihat edip

de şehit olmak değildir. Cennete giden nice insan vardır. Hatta hadîs-i şerîfle söyleyeyim. Ben bunları böyle sizi sakin sakin gördüm de, soyadım Coşan olduğundan coşarak söylüyorum değil. Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* Efendimiz buyuruyor ki;

“Nice sıcak yatağında, yastığında, yorganında yatarken ölen insan vardır ki yatağında öldüğü halde Allah ona şehit sevabı verir.”

Yatağında öldüğü halde şehit sevabını kazanarak ölür.

Neden?

Niyetinde cihat etmek, şehit olmak aşkı vardı da ondan.

Niyeti dolayısıyla yatağında ölse bile bazı insanlar şehitlik mertebesine ulaşır, yani cennetlik olabilir. Demek ki asıl olan niyettir, muhattıdır, istektir. İyi şeyleri temenni ediyor. Savaş olur da savaşırsa ölür. Ölmez, döner, gazi olursa gazi olur. Bakarsın yatağında ölür. Bakarsın hiç cihada katılmadan ölür, cennetlik olur.

Biz şimdi [öyle bir] nesiliz [ki] hiç savaş görmedik, savaşa girmedik. Kıbrıs harbi olduğu

zaman bazıları gitti. İstesem, “Ben de katılacağım.” desem bile almazlar. Şimdi usuller değişti. Gönüllü olarak savaşa katılamıyorum. “Git. Savaşacak ordumuz, adamımız var.” derler. Yani bu devirde bu iş istediğin zaman da olmaz.

Pek çok insan vardır ki pek çok yollardan cennete girmiştir. Girebilir. İlle cihatla değil.

Ama cihat çok sevaplı bir iştir. En sevaplı işlerin sıralamasında baştaki işlerden birisi de Allah yolunda cihat etmektir, malını canını vermektir.

Soru: Müslüman olmayan diğer insanlar cennete girmeyecekler mi?

Cevap: Evet, girmeyecekler. Ama ne zaman?

Peygamber Efendimiz’in devri başladıktan sonra müslüman olmayanlar cennete girmeyecek. Peygamber Efendimiz’den sonraki insanlar Peygamber Efendimiz’e inanmamışlarsa, Kur’an’a inanmamışlarsa, müslüman olmamışlarsa cennete giremeyecekler.

Peygamber Efendimiz’den önceki insanlar, Hz. İsa’ya kadar hıristiyanların iyi olanları

cennete girecek. Hz. İsa'dan Musa *aleyhisselâm*'a kadar, Hz. İsa gelmeden önce Musa *aleyhisselam*'dan sonra o arada yaşayan insanlar, Musa *aleyhisselâm*'a uyanlar cennete girecek. Yani her peygamberin devri var, devresi var; o devre geldi mi artık ona bağlanmak mecburiyeti oluyor.

Peygamber Efendimiz geldikten sonra bir insan müslüman olmazsa Peygamber Efendimiz'i reddetmiş olduğu için, kabul etmediği için cennete girmez. Mü'min olması lazım. *Eşhedü en lâ ilâhe illallah ve eşhedü enne Muhammeden abdühû ve resûlühû* demesi lazım. Biz burada müslüman olacaklara onun için onu telkin ediyoruz.

Soru: İslâm'ı hiç duymamış kişilerin durumu ne olacak?

Cevap: Evet, nazarî olarak da, belki hakiki olarak da dünyada İslâm'ı duymamış insanlar olabilir. Bakarsın Himalayalar'ın tepesinde 8 bin yükseklikte bir köyde İslâm'ı hiç duymamış köylü insanlar vardır. Medeniyet de görmemiştir, oraya otomobil de hiç çıkmamıştır, radyo da yoktur; İslâm'ı hiç duymamıştır. Veya Amazon'un [keşfedilmemiş] ormanlarında bir

yerde bir kabile vardır da İslâm'ı hiç görmemiştir. Kutuplarda vardır, bilmediğimiz bir yerde vardır... Olabilir. Avustralya'nın bile bilinmeyen bazı kısımları vardır.

İslâm'ı hiç duymamış bir insanın görevi, Allah'ı bilmektir. Allah'ı bilecek. Allah'ın varlığını bilecek, bulacak, birliğini de bulacak. Allah'a inanır da birkaç tanrıya inanırsa olmaz. Allah'ın bir olduğunu anlayacak, tevhid inancına sahip olacak. O zaman cennete girer. Ama Allah'ın varlığını birliğini bilememişse, o zaman müşrik olarak, imansız olarak kaldığından cennete girmez. İmanla mükelleftir, şeriatle mükellef değildir. Şeriat ahkâmı yok ki, bilmiyor ki uygulasin. Namazı, orucu, zekâtı bilmiyor; ama imanla mükelleftir.

Soru: es-Selâmu aleyküm. Çok kıymetli hocam, Allahu Teâlâ hazretleri sizden razı olsun. Sizin vesilenizle Allah'ın sayesinde burada böyle bir topluluk olduk, Allah sizden razı olsun. Hocam, mâlumunuz İngiltere'de yaşıyoruz. Burada en büyük eğlence ve şeytanın tuzağı, vakit geçirme yeri bir tür ırmak üzerine kurulan ve adına boat -yani gemi- de-

nilen bir disko bar türüdür. Bazı dervişler malesef buralarda sık sık görülüyor. Bu kişiler, dervişler kendilerini avutmak için “Biz içki içmiyoruz.” gibi sözler söylüyorlar. Bunun yanında kadınların kendileriyle olan yakınlıkları ise bazen sabaha kadar sürüyor, umursanmıyor. Bu konuda görüşlerinizi bildirirseniz memnun oluruz.

Cevap: Günahların çeşitleri çoktur. Mü'min bir insan günahlı yerlere yanaşmaz. Hatta günahkâr insanların yanına bile pek yanaşmak doğru değildir. Onlardan uzak durmayı dinimiz, Kur'ân-ı Kerîm emrediyor. Hatta bir yerde otururken orada bir günah işlenmeye başlanırsa, Kur'ân-ı Kerîm'de buyuruluyor ki;

فَلَا تَقْعُدُوا بَعْدَ الذِّكْرِى مَعَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ

*Fe-lâ tek'ud ba'de'z-zikra mea'l-kavmi'z-zâlimîn.*³ “Zalimlerin, günah işleyenlerin yanında artık oturma.” diye...

Hatta daha olağan bir misal söyleyeyim: Şöyle bir toplantıda insanlar oturuyor. Tamam, güzel oturuyorlar. Birisini gıybet etmeye başladılar. Orada olmayan birisi... “Ali

³ 6/En'âm, 68.

efendi, Veli efendi, falanca işte şöyle yaptı, böyle yaptı...” kötülüyorlar. Peygamber Efendimiz diyor ki;

“Bir toplantıda, olmayan bir kimse kötülenirse o kimseye yardımcı olun, onu savunun. Gıybeti yapan kimseye de engel olun.”

Yani “‘Konuşmayın, etmeyin, gıybeti bırakın.’ deyin.” diyor, iki vazife yüklüyor. Olmayanı savunmak, olanların da bu günahı yapmasını, söylemesini durdurmak.

Ve kum anhu diyor. “Ondan sonra orada durma, kalk artık.” diyor. Yani orada durmayı da [hoş görmüyor.]

Demek ki gıybet edilen bir yerde bile durmayı kalkmak gerekiyor, muhterem kardeşlerim. Günahlı yerlere de gitmemek iyidir.

Âyet-i kerîmede nasıl buyuruluyor;

وَلَا تَرْكُنُوا إِلَى الَّذِينَ ظَلَمُوا فَتَمَسَّكُمُ النَّارُ

*Ve lâ terkenû ile'llezîne zalemû fe-temessekümü'n-nâr.*⁴ “Zulmeden yani günah işleyen insanlara meyletmeyin, onların yanında bulunmayın, onların safında bulunmayın, sonra size de cehennem ateşi dokunur.”

⁴ 11/Hud, 113.

Onun için günahlı yerlere gitmemek lazım, yanaşmamak lazım. Günahlı insanlardan uzaklaşıp sevaplı insanlara yanaşmak lazım. Kendisini öyle insanların yanına atmak lazım. Okyanusta çırpınan bir insanın kayık bulmuş gibi, bir ada bulmuş gibi kendisini oraya atması lazım, günahlı yerlerden uzak durması lazım.

“Ben katılmıyorum. Ben içmiyorum...”

Bugün içmezsin de yarın şeytan seni kandırır, içersin. En iyisi bulunmamak. Bugün paçayı kurtarırsın, yarın dayanamazsın. Onun için, en iyisi öyle yerlere gitmemek.

Bir de Peygamber Efendimiz Semud kavminin -Salih *aleyhisselâm*'ın kavminin- helâk olduğu yere gelince askerlerine, ordusuna, müslümanlara; “Buradan hızlı geçin! Buraya Allah’ın gazabı yağmıştır, burada fazla durmayın!” dedi. Eskiden Allah’ın gazabının yağmış olduğu bir yerde bile yavaş yavaş gitmeyi uygun görmedi, “Buradan hızlı geçin!” dedi.

Onun için, Allah’ın gazabının yağacağı, sevmediği yerlere gitmemeye çalışmak lazım. En akıllıca iş iyi arkadaş seçmektir, iyi yerlere gitmektir.

Ben şahsen kendim, üniversiteyi bitirince evlendim ve diyâr-ı gurbete gurbetli olarak çıktım. Yani anamdan, babamdan, kaynanamdan, hocamdan uzak bir yere yabancı bir diyara geldim.

Soru: Başı açık bir kadına bakıyorsan bu nasıl olur?

Cevap: Muhterem kardeşlerim, -güzel bir soru- herkes sanıyor ki oruç tutmak sadece aç ve susuz kalmaktan ibarettir. Hayır, oruç tutmak nefse hâkim olmaktır, nefsin arzularına karşı durmaktır. Onun için Peygamber Efendimiz bir hadisinde buyuruyor ki;

“Bir adam yalan sözü bırakmıyorsa, dedikoduyu bırakmıyorsa Allah’ın onun oruç tutmasına ihtiyacı yoktur. Oruç tutmasın.”

Demek ki yalan da söylemeyecek, diline de sahip olacak. Dilini de tutacak, midesini de tutacak, gözüne de sahip olacak, her şeyine sahip olacak. Orucun asıl [özelliği] bu. Orucu bütün âzâlarına tutturacak; gözü de oruç tutacak, dili de oruç tutacak, kulağı da oruç tutacak. “Oruç tutacak” ne demek?

Kulağı haramı dinlemeyecek. Mesela gıybet haram, dinlemeyecek. Gözü harama bakmayacak. Dili haram söylemeyecek. Yemek de yemeyecek, tamam o da var. Sinirli hareket etmeyecek. Sabırlı olacak. Birisi kendisiyle kavga etmeye kalksa uymayacak. Hatta diyor ki; “‘Ben oruçluyum!’ de, çekil kenara, kavga etme.” Demek ki o da olmayacak. Birisi geldi, damarına bastı, üstüne geldi, yine kavga etmeyecek.

Şimdi tabii iş icabı, iş icabı olmasa bile yoldan giderken bile karşıınızdan açık saçık birisi geliyor veya siz açık saçık bir insanın yanından geçiyorsunuz veya trene binerken veya vasıtada böyle şeyler oluyor. Tabii burada insan mümkün olduğu kadar gözüne sahip olacak, mümkün olduğu kadar gözüne hâkim olması lazım. “Kim böyle bir bakılacak, bakıldığı zaman keyifli zevkli olacak şeye Allah rızası için bakmaz, gözünü yumarsa Allah imanının lezzetini kalbine ihsan eder.” diye müjdeler var.

Soru: Hocam mesela bizim iş genellikle gece işi olduğu için açık saçık insanlar da geliyor. İstesem de istemesem de konuşmak zorundasın.

Cevap: Konuşulur. Burada mühim olan duygulardır. Duygular [bozuk] olmamalı.

Soru: Neden hıristiyan beldede dinî hürriyet var[ken] müslüman beldede baskı ve zulüm [var]? Bu çelişki nereden kaynaklanmakta?

Cevap: Bizim Müslümanlığımız gevşek olduğundan, içtimâî terbiyemiz zayıf olduğundan, haklarımızı koruyamadığımızdan kaynaklanmakta.

İngiltere’de de, Amerika’da da, Fransa’da da adam zamanında krallık yapmış, despotluk yapmış, zulüm yapmış, derebeylik yapmış. Ama halklar haklarını korumak için mücadele etmişler, etmişler, etmişler, bir seviyeye gelmişler. Hakları mücadeleyle almışlar. Bizde böyle bir mücadele yapılmamış.

Bedavadan beleşten hak ve hürriyet olmuyor arkadaşlar! Benim vardığım sonuç bu.

Mafyalar çatır çatır insanın parasını pulunu alıyor. Bedava olmuyor. Ter dökmek lazım, uğraşmak lazım. Hürriyetin bedeli var. Hakların bedeli var. Hakları almak için çalışmazsan olmaz.

Hıristiyan beldede hadi bakalım bir şey yap. Arkadaşlar anlatıyor: “Ben ilk geldiğim zaman sıraya uymamıştım, otobüse en önden binmek istemiştim. Kuyruk vardı. Hepsi bağırdı, indirdi.” diyor. Türkiye’de bağırıyor da ondan karışıklık oluyor. Burada bağırıyorlar. Adam bağırıyor, hakkını arıyor. Hak aramaktan kaynaklanıyor. Biz hakkımızı aramadığımız için zalim fırsat buluyor. Bir de zalime destek oluyorlar. Burada zalimi alaşağı ederler. Bir bakan bir zulüm yapsın, bir şey yapsın, hemen gider istifaya zorlarlar. İstifa etmezse taşlarlar, canına okurlar. Türkiye’de öyle olmuyor. Ondandır.

Sonuç itibariyle kabahat bizim. Sosyal yani içtimâî terbiyemiz zayıf, vatandaşlık çalışmamız az, vatandaşlık duygusu eksik. Kuzu gibi oluşumuzdan kurtlar geliyor, bizi parçalıyor. Kuzu gibi olmayacağız, ne gibi olacağız?

Arslan gibi olacağız.

Arslan gibi olursan kurt gelir, parçalayamaz. Kuzu gibi olursan kurt da parçalar, çakal da parçalar, tilki de parçalar, herkes parçalar.

Hatta kurt kuzunun yanına gelmiş;

“Seni yiyeceğim.” demiş.

“Niye?” demiş.

“Suyumu bulandırıyor sun.” demiş.

“Kurt amca, ben senin suyunu nasıl bulandırabilirim? Su senin tarafından bu tarafa doğru akıyor, bu tarafa doğru gidiyor. Ben bulandırsam bile benim bulandırdığım su sana gelmiyor...”

Ama yine yemiş. Çünkü kuzudur. Kurt kuzuyu yer.

Arslan olmak lazım, rolleri değişmek lazım. Roller değişmeyince kuzuları yiyecek insan her zaman bulunur.

Soru: Türkiye’de müslüman cemaatler neden Güneydoğu’da zulüm gören müslüman Kürtleri görmezlikten gelmekte? Bosna, Keşmir, Filistin’de zulüm var. Sanki Güneydoğu’da zulüm yok mu? Neden? Ayrıca cemaatinizin bu bölge ile ilgili çalışması var mıdır? Var ise bunlar ne kadardır?

Cevap: Bizim o bölge ile ilgili çalışmamız vardır. Belki yarın öbür gün o bölgeden bazı insanlar burada beni bulacaklar, ziyaretime gelecekler. Çok çalışmalarımız vardır. Çok dostlarımız, kardeşlerimiz vardır.

Soru: Müslüman olarak ölmeyenler hakkında “Keşke müslüman olarak ölselerdi.” demek doğru mudur?

Cevap: Doğrudur. Ne olacak, ona acıyoruz. “Keşke müslüman olsaydı, aklını başına toplasaydı...” Belki bu söz başkalarını duygulandırır. Olabilir, bir [mahzuru] yok. Ama İslâm’da kâfir olan bir kimseye dua etmek yoktur. Âyet-i kerîmeyle yasaktır, dua etmek yok. Ama “Keşke başta aklını başına toplasaydı da, bak yazık etti kendisine, böyle yapmasaydı...” Bu denilir, bunda bir şey yok. Kâfire dua yasak, tevbe istiğfar yasak; çünkü Allah’ı inkâr etmiş, karşı gelmiş. Olmuyor.

Soru: Peygamberimiz Rabbimiz’i dünya gözüyle görmüş müdür?

Cevap: Evet.

Soru: Eğer görmüşse bu Allah’a mekân vermek mânasına gelmez mi?

Cevap: Gelmez, çünkü Miraç olağanüstü bir olaydır.

Soru: Görmemişse kâbe kavseyn mekânında nasıl görüşmüştür?

*Cevap: Kâbe kavseyn⁵ görüştüğünün alâmeti. Görmüştür. Gördüğünü de beyan ediyor. Kendisine de soruyorlar, kendi hadîs-i şerîflerinde “Rabbini gördün mü?” diye sorularına Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* Efendimiz’in cevabı vardır. O bakımdan gördüğü kesindir.*

Ama bunu Süleyman Çelebi harika bir şekilde anlatıyor. Diyor ki;

Şeş cihetten ol münezzeh Zülcelâl

Bî-kem ü keyf ana gösterdi cemal

Ne demek bu?

Şeş ne demek?

Altı.

Şeş; ön, arka, sağ, sol, yukarı, aşağı...

Şeş cihetten ol münezzeh Zülcelâl.

“Mekândan münezzeh, ‘altı yönden birisindedir’ demekten münezzeh olan Allah.”

Bî-kem ü keyf ana gösterdi cemal.

Bî-kem ü keyf ne demek? Türkçesi ne?

“Niceliksiz, niteliksiz.”

⁵ 53/Necm, 9.

Niceliksiz, çok güzel bir terim bu. Bu söz çok mühim bir söz.

“Niceliksiz ve niteliksiz bir şekilde ona cemâlini gösterdi.”

Sonra devam ediyor:

Bî-huruf u lafz u savt ol padişah

Mustafa'ya söyledi bî-iştibah

Allahu Teâlâ hazretleri *bî-hurûf*, “harfler olmadan”, *lafz*, “sözler” olmadan, *savt*, “sesler” olmadan... *Bî-huruf u lafz u savt...* “Sesler, harfler, kelimeler olmadan Mustafa ile görüştü.”

Ama nasıl görüştü?

O görüşme tarife sığmaz. Tatmayan bilmez. Misâli, emsâli yok ki anlatılabilsin. Allah'ı gördü ama nasıl gördüğünü görmeyen anlayamaz, anlatamaz.

Şeş cihetten münezzehten olan Allah ona cemâlini gösterdi.

Âşikâre gördü Rabbü'l-izzeti. “Âşikâre bu dünya gözüyle Rabbini gördü.”

Âhirette öyle görür ümmeti. “Âhirette ümmeti de öylece görecek.”

İnşaallah, Allah'ın izniyle, ihsanıyla, ikrâmıyla biz de öyle göreceğiz.

Diyorlar ki;

“Yâ Resûlallah, nasıl göreceğiz?”

“Dolunay olduğu zaman dünyadaki her insan dolunayı görüyor mu? Birisi ötekisini engelliyor mu? Dolunayı gördüğünüz gibi göreceksiniz.” diyor. *Soru: Öldükten sonra kıyamete kadar ruhlar ne olacak? Cevap: Ruhlar çeşit çeşittir. Bir kısmı belirli yerlerde bir çeşit hapsedilme gibi muhafaza edilecek. Hadîs-i şerîflerde böyle bildiriliyor. Ama evliyâullahın, Allah’ın sevgili kullarının ruhuna Allah serbestlik ihsan edecek, onların gezinmesi ve tasarruf imkânı olacak. Onlar, Allah’ın sevgili kulları gezebiliyorlar. Ötekiler belirli yerlerde muhafaza ediliyor. Cennetlikler bir yerde, cehennemlikler bir yerde.*

Allah hepinizden razı olsun.

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN

1 Cemâziye'l-Evvel 1418 / 04.09.1997

Newcastle/ İngiltere

[Bütün GURBET SOHBETLERİ'ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

**SERVER
Kürsü**